

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. XIII. Principes ipsos aliquam Ecclesiæ in temporalia potestatem
agnovisse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

CAPUT XIII.

Principes ipsos aliquam Ecclesiae in temporalia potestatem agnovisse.

1. DE illa Summi Pontificis autoritate non dubitabant Principes, de quibus in Capitibus superioribus. Non dubitabant etiam Ludovicus Germaniae, & Lotharius II. Austrasiae Reges, cum Carolus Calvus Ludovici frater, & Lotharii Patruus pactis inter ipsos conventis stare recusans, de invasione aliorum Regnorum cogitabat. Illi enim ad Nicolaum Primum confugerunt, ut ejus autoritate hoc damnum propulsari curarent; Oportet praeerea, inquit, vestrae autoritatis jubar propter generalem sollicitudinem nostros invadere fines, ut, quos nulla pacis foedera, nulla movent fraternae charitatis viscera, nulla neclunt consanguinitatis ligamenta, APOSTOLICA INVECTIO AD CENSURAM ECCLESIASTICAM VENIRE COMPELLAT. Omitto quae referunt Historici Gallicani de Philippo II. Anglorum Regi, à cujus obedientia subditos absolverat Romanus Pontifex, bellum indicente, atque Othonem Imperatorem à Papa depromi procurante, & de Philippo III. Petro Aragoniae Regi, à cujus obedientia subditos exemerat Martinus IV. etiam bellum inferente.

2. Justinus II. Imperator Cosrohae conquerenti de receptis Persarum Christianis ab eo sese subducentibus; Quoniam, ut ait Evagrius, qui rem narrat lib. 5. cap. 7. à ceteris Persis miserè, & potissimum Religionis suae gratia vexabantur, justam putavit excusationem afferre cum respondit; Praesinitum paci tempus effluxisse, nec fas esse ut Christiani Christianos in tempore belli ad se confugientes desertos esse patiantur. Quid igitur? nonne melius est ut fideles Principibus non se subtrahant, etiamsi justam habeant causam (ut si Religionis suae gratia vexati Christiani ad Christianos confugiant) nisi accedente Ecclesiae autoritate?

3. Sed nunquid ita sentiunt Principes tunc tantum, quando illa potestas Ecclesiastica sibi commoda est. Henricus licet iram, ne dicam furorè, correptus, adversus Gregorium VII. cui

D d

cui

210 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
cui scribit, fatetur se in causa hæreseos Ecclesiæ subiacere;
Hæc sunt ejus verba; *Henricus non usurpativè sed piâ Dei ordinatione
Rex Hildebrando non jam Apostolico, sed falso Monacho. . . . me quoque,
licet indignus inter Christianos sum, ad Regnum vocatus, te teste, quem
sanctorum Patrum traditio soli Deo judicandum docuit, nec pro aliquo crimine,
nisi à fide (quod absit) exorbitaverim, deponendum asseruit, &c.* Deinde
notat Julianum Imperatorem licet Apostatam ab Episcopis
non fuisse depositum, quod eorum prudentiæ, non potesta-
tis defectui tribuit; *Cum etiam Julianum Apostatam prudentia sancto-
rum Episcoporum non sibi, sed soli Deo deponendum commiserit.*

4. Atque ea ratio sufficeret ad vindicandam Ecclesiæ suam
autoritatem adversus illius non usum, quem aliqui objiciunt,
negantes ullam ejus fuisse praxim per multa sæcula. Id enim
prudentiæ seu benignitati piæ illius matris, non autoritatis
defectui, adscribendum esset. Aded periculosa est Sacerdotii
cum Imperio contentio, ut, illius vitandæ causa, multa ma-
la minora sæpè sustinenda sint.

5. Hæc, ut opinor, sufficiunt, ut unusquisque pervideat non
solum non necessariam fuisse hoc tempore declarationem Cleri
Gallicani circa istam Ecclesiæ potestatem, quippè cum ne mi-
nimum quidem esset periculum, ne summus Pontifex ea ute-
retur; sed etiam plurimorum Conciliorum praxi, sanctorum
Patrum, & Doctorum, Theologorum, & Jurisperitorum
doctrinæ, Principum, eorumque Officialium professioni con-
trariam, ut iterum mirer ausos fuisse Illustrissimos Episcopos
Cætus Parisiensis eam negare, suamque sententiam *verbo Dei,
Patrum traditioni, & Sanctorum exemplis consonam* declarare.

6. Opportuna fortassis fuisset hæc doctrina Cleri Gallicani,
etsi (absit verbo injuria) minus vera, cum Christiani, martyrii
desiderio incensi, ejus occasiones avidè quærebant; At nunc
ita refrixit charitas, ut si, quod Deus Optimus Maximus aver-
tat, oriretur persecutio, maxima futura esset Religionis ruina.
Si enim tam multi injustis potentium desideriis obsequuntur,
ne illorum favore priventur, aut in aliqua temporalia damna
incurrant: quid foret Principibus certam mortem intentanti-
bus? Nonne Deus Christianorum debilitati consuluisse existi-
mandus est, qui, ne Judæi à vera Religione averterentur, vetue-
rat, ne ipsis Rex infidelis præficeretur, Deuteronom. 17. vers. 18.

7. Nol-

7. Nescio an hodie pro Religione omnes Episcopi Gallia B. Martini Episcopi pro disciplina constantiam imitarentur, de quo ita scripsit S. Severus Bituric. Archiep. in vita B. Martini cap. 23. Atque ut minora tantis inseram (quavis ut est nostrorum aas temporum, quibus jam depravata omnia, atque corrupta sunt pœnè præcipuum sit adulationi Regia Sacerdotalem non cecidisse constantiam) cum ad Imperat. Maximum ferocis ingenii virum & bellorum civilium victoria elatum plures ex diversis partibus Episcopi convenissent, & sæda circa Principem omnium adulatio notaretur, sequæ degeneri inconstantia, Regia Clientela, Sacerdotalis dignitas subdidisset, in solo Martino Apostolica autoritas permanebat. Nam etsi pro aliquibus supplicandum Regi fuit, imperavit potius quam rogavit.

8. Nescio an multi ex aliis ordinibus cum Divo Joanne Damasceno de sacris Imaginibus orat. 1. sub principium, verè dicerent; Nec veritati Regiam amplitudinem prætulit. Loquebar enim, inquit Divinus ille pater David in conspectu Regum, & non confundebat. Quin etiam ob id magis sum incitatus. Nam ad subjectos populos decipiendos multum valet Regis autoritas. Pauci enim, nimirum illi qui terrarum Reges Cælestis Regis Imperio gubernari, & leges debere Regibus imperare sciunt, iniqua eorum jussa negligunt, & aspernantur. Et sub finem ejusd. orat. Regio non cedemus imperio patrum conanti evertere consuetudinem. Neque enim piorum est Regum Ecclesiastica instituta convellere; his de rebus statuere, atque decernere NON AD REGES pertinet, sed ad Concilia; Nam ubi duo, vel tres, inquit Dominus, congregati fuerint in nomine meo, ibi sum in medio ipsorum. Ligandi, solvendi- que potestatem NON REGIBVS, sed Apostolis & eorum Successoribus Pastoribus, & Doctoribus Christus dedit.

10. Si penes Rempublicam manet jus aliquando Principatum transferendi, ut manere fatendum est, nisi multos Principes Tyrannidis reos facias, quænam occurrere justior ratio potest eo jure utendi, quàm ubi regimen temporale ab æterna sælicitate avertit, ad quam referenda est pax, & tranquillitas civilis, qui proximus est Principatûs sæcularis finis? Id autem cum contingit, nonne & Principum severitati, & subditorum saluti omninò necessarium est, ut à fidelitatis juramento absolutio petatur, sicut ab aliis?

11. Cum autem mutua sit Principum, & subditorum obligatio ad exequenda pacta in institutione Regni conventa, nonne justa erit causa, ut Ecclesia præstitæ fidei vinculo

212 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
eximat subditos; si Princeps contra datam fidem eos in ve-
ra Religionis custodia servandi, à vera Religione deter-
reat?

C A P U T X I V.

*An sententia Illustrissimorum Episcoporum Gallia Sancto-
rum exemplis consona sit?*

1. **S**ententiam suam Illustrissimi Antistites Gallicani etiam
Stanquam Sanctorum exemplis consonam omninò reti-
nendam, declarant. Omnibus sanè Christianis veneranda sunt
Sanctorum gesta; imò plerumque imitanda. Ided enim præ-
ter alias causas publico cultui proponuntur, quæ eorum vi-
ta est quasi animata Evangelii interpretatio, quæ nobis, &
quomodo Christi verba sint accipienda, & quomodo secun-
da vestigia, demonstrat. Ad eam nos sæpè sancti Patres re-
mittunt. Ità S. Augustinus de verbis Domini in Evang. se-
cundùm Matth. ser. 18. cap. 20. *Attendite, inquit, in facta
Sanctorum, ne forè nostra videatur interpretatio. Quomodo hæc verba intellere-
runt Sancti, sic utique intelligenda sunt.* Et cap. 21. *Videamus si hoc ipsi
fecerunt.* Quæ Spiritus sanctus per os Sanctorum locutus, id per
Sanctorum actiones est executus. Sicut illi Christum imitati
sunt, ità nos ad ipsorum imitationem invitamur; *Imitatores mei
estote, sicut & ego Christi,* clamat B. Paulus 1. Corint. 11.

2. Quæ sunt autem illa Sanctorum exempla, quibus senten-
tia Comitiorum Cleri Gallicani consona dicitur? Per exem-
pla non actiones Sanctorum, sed omissiones intelligi puto.
Fatendum est enim aliquos ex Sanctis Tyrannos Ecclesiam per-
sequentes non deposuisse, nec aliâ ratione potestatem Eccle-
siasticam in temporalia Principum exercuisse. Verùm cum
illa omisso ex variis causis, ac circumstantiis procedere potue-
rit, puta ex impotentia Ecclesiæ, ex metu majoris mali, &c.
ex ea juxta legitimas ratiocinandi regulas universim concludi
nequit, id jure nunquam fieri posse, quod aliquoties à Sanctis
quibusdam omisso sit.

3. Quemadmodum in Testimoniis unus Testis affirmans,
cen-